

IV

BĂTRÎNUL PORFIRIE PĂRINTE DUHOVNICESC ȘI PEDAGOG

*Mă rog mereu ca fiii mei duhovnicești
să Îl iubească pe Dumnezeu, Care este
totul, ca să ne învrednicească să intrăm
în Biserica Sa pămîntească nezidită. Fi-
indcă de aici trebuie să începem.*

Ieromonahul Porfirie
(din «Testamentul duhovnicesc»).

*Am ieșit afară în zori să privesc
Marea Egee și să-i simt mireasma...*

Bătrînul Porfirie

Văzîndu-l prima dată pe Părintele Porfirie, întins pe pat, în mica sa chilie, aveai senzația că pășești în altă lume, simțîndu-te transportat în lumea străveche a Profetilor din Vechiul Testament și în același timp trăind o stare de pace și netulburare. Apoi îți aduceai aminte întîmplări și scene ca acelea descrise în viața Sfințului Antonie, văzînd chiar în fața ta chipul unui Bătrîn biblic, al unui „stareț”, al unui înțelept prin experiența dobîndită și al unui om binecuvîntat cu darul «paternității duhovnicești».

Părintele Porfirie era un adevărat părinte duhovnicesc ajuns la o înaltă măsură a duhovniciei. Tocmai de aceea lucra atît ca pedagog cît și ca sfătuitor al credincioșilor. Metoda pedagogică pe care o aplica se întemeia pe funcția paternității duhovnicești, fiind vorba, de fapt, de pedagogia Părinților Bisericii, așa cum s-a păstrat pînă în zilele noastre, în cadrul tradiției bisericești isihaste și filocalice.

Așa cum am spus mai sus, Cuviosul Simeon Noul Teolog socotea că părintele duhovnicesc este însăși prezența vie a lui Hristos, fiind totodată un om desăvîrșit, renăscut întru Hristos și o vatră a focului celui dumnezeiesc în lume. Părintele duhovnicesc este socotit a fi prototipul pedagogului. Părintele Porfirie a fost și conti-

nuă a fi și astăzi un sfătuitor exemplar al tinerilor, dar și al oamenilor de orice vîrstă și, mai ales, al părinților.

Ca părinte duhovnicesc, Bătrînul Porfirie era una dintre persoanele cele mai însemnate din familia duhovnicească a Bisericii creștine, fiind legat de fiii săi duhovnicești printr-o dumnezeiască legătură părintească. Părintele nutrea față de toți o iubire deplină și desăvîrșită, avînd deja în sine desăvîrșire duhovnicească și sfințenie. Prin sfaturi duhovnicești, adică în chip tainic și duhovnicesc, își ajuta fiii duhovnicești „să se nască” și „să renască”, prin citirea Evangheliei. În Părintele Porfirie se împlinea cuvîntul apostolic: *„Căci de ați avea zeci de mii de învățători în Hristos, totuși nu aveți mulți părinți. Căci eu v-am născut prin Evanghelie în Iisus Hristos”* (I Corinteni 4, 15).

Învățătura duhovnicească a Părintelui Porfirie este un dar primit de la Sfîntul Duh, fiind strîns legat de întreaga personalitate a unui părinte duhovnicesc. În primul rînd depinde de maturitatea sa duhovnicească și emoțională, de „înțelepciunea sa duhovnicească și pedagogică” și în mai mică măsură de ceea ce lumea socoțește a fi experiența psihologică și pregătirea în domeniul pedagogiei.

Într-adevăr, Cuviosul Porfirie era un părinte duhovnicesc și un învățător exemplar. Lucrarea sa de învățător decurgea firesc din darul Sfîntului Duh. De aceea era o lucrare tainică, ce nu provenea „din știința învățaturii omenești”, fiind îndrumată de puterea „*înțelepciunii învățătorului celui lăuntric*”²⁵.

Așa cum am spus mai sus, Cuviosul Porfirie avea o personalitate desăvîrșită, împodobită de nenumărate